

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/356/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2208204600
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2208204600.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: R. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, právne zastúpený: JUDr. Jolanou Černou, advokátkou, Alžbetínske nám. 2, Dunajská Streda, proti odporcovi: Poľnohospodárske družstvo Jurová, IČO: 191493, so sídlom Jurová, právne zastúpený: kanceláriou G. Lehnert k.s., so sídlom Carlton Savoy Building, Mostová ulica 2, Bratislava, o zaplatenie nájomného a náhradu škody, na odvolanie navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu v Dunajskej Strede č.k. 6C/76/2012-118 zo dňa 26. apríla 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd rozhodol, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi 86,45 eur spolu s úrokmi z omeškania 8,5 % ročne počnúc od 01.11.2007 až do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku sa návrh zamietol. O trovách rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že súd dospel k tomu záveru, že návrh navrhovateľa je iba čiastočne dôvodný. Navrhovateľ počnúc od 04.01.2007 sa stal vlastníkom sporných nehnuteľností, a preto na čas od 04.01.2007 do 30.09.2007, kedy uplynula výpovedná lehota podaní predchádzajúcou vlastníčkou má právo na zaplatenie alikvotnej časti nájomného vo výške 86,45 eur (2.640,50 Sk) spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,5 % od 01.11.2007 až do zaplatenia, ako dvojnásobok diskontnej sadby NBS platnej ku dňu 04.01.2007. V konaní odporca nevedel preukázať tú skutočnosť, že by navrhovateľovi za toto obdobie nájomné bol uhradil. Vo zvyšku súd návrh považoval za nedôvodný, a preto vo zvyšku návrh zamietol. Súd dospel k tomu záveru, že navrhovateľovi nepatrí od odporcu náhrada škody za ušlé nájomné za obdobie od 01.10.2007 do 09.01.2009, a to síce z dôvodu, že uplynutím výpovednej lehoty 30.09.2007 navrhovateľ s odporcom už nie je v právnom vzťahu. Od tohto momentu navrhovateľ kedykoľvek sa mohol ujať držby svojich nehnuteľností a v konaní nijakým spôsobom nebolo preukázané, že by odporca v tomto smere navrhovateľovi bránil. Jednoznačne za nedôvodný súd považoval návrh na náhradu škody vo výške 815,04 eur (24.553,52 Sk). V tejto časti návrhu súd je toho názoru, že odporca nie je vo veci pasívne legitimovaný. Vykonaným dokazovaním vo veci výsluchom svedka N. X. bolo jednoznačne preukázané, že predmetný jačmeň, od ktorého navrhovateľ odvádza svoj nárok na náhradu škody dal vyorať resp. vyoral N. X. a nie navrhovateľ. Vzhľadom na ust. § 120 ods. 1 O.s.p., keď dôkazné bremeno preukázať svoje tvrdenia ťažilo navrhovateľa a ten neuniesol dôkazné bremeno v konaní a nepreukázal, že by mu odporca jednak spôsobil škodu a nepreukázal ani svoj nárok na náhradu škody za ušlé nájomné tak, ako to žiadal. Výsledkami vykonaného dokazovania jednoznačne bola preukázaná iba tá skutočnosť, že navrhovateľ vstúpil do nájmu predmetných pozemkov po bývalej vlastníčke G. Y. a odporca mal jeho pozemky v nájme od 04.01.2007 do 30.09.2007, kedy uplynula výpovedná lehota daná predchádzajúcou vlastníčkou. Od uvedeného momentu navrhovateľ sa mohol ujať držby svojich pozemkov a od uvedeného momentu odporca nie je v žiadnom právnom vzťahu s navrhovateľom. Odporca je povinný iba uhradiť nájomné za obdobie od 04.01.2007 do 30.09.2007, pretože je jednoznačné, že odporca navrhovateľovi žiadne nájomné za uvedené obdobie neuhradil. V tejto časti teda súd návrh považoval

za dôvodný a čiastočne mu vyhovel. Vo zvyšku tak, ako je vyššie uvedené návrh bol zamietnutý. O náhrade trov konania súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný (odporca) v časti výroku náhrady trov konania z dôvodu ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., keď napadnutý výrok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a prvostupňový súd síce rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 2 O.s.p. Vôbec nevzal do úvahy skutočnosť, že žalobca spôsobil prieťahy v konaní tým, že niekoľkokrát bez dôvodu na strane žalovaného menil petit návrhu vo veci samej (21.04.2009, 18.12.2009, 02.07.2010, 04.05.2011), čím žalobca (navrhovateľ) zároveň zavinil trovy konania, ktoré by inak nevznikli. Navyše žalobca v tomto konaní bol úspešný len v časti nároku zaplataenie 86,45 eur spolu s úrokmi z omeškania 8,5 % ročne počnúc 01.11.2007 až do zaplataenia, pričom súd návrh zamietol v časti na zaplataenie náhrady škody za ušlé nájomné vo výške 220,74 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo 43,29 eur od 01.01.2008 do zaplataenia, zo sumy 86,59 eur od 01.05.2008 do zaplataenia, zo sumy 86,59 eur od 01.11.2008 do zaplataenia a nároku na náhradu škody 815,04 eur. Celkovo bol neúspešný, a teda žalovaný úspešný v istine 1.035,78 eur s príslušenstvom. Keďže žalobca bol úspešný len v 86,45 eur, žalovaný bol úspešný v časti, ktorej súd návrh zamietol vo výške 1.035,78 eur je zjavné, že žalovaný bol úspešný viac ako v 91,7 % žalobcom uplatneného nároku. Žalovaný mal teda v tomto konaní neúspech len pomerne v nepatnej časti. Žalobca mal úspech v časti 8,3 %, žalovaný mal úspech 91,7 %. Súd pri rozhodovaní opomenul vziať do úvahy ust. § 142 ods. 3 O.s.p. Z toho vyplýva, že súd mal postupovať takýmto spôsobom a žalovanému priznať celkovú náhradu trov konania. Preto z tohto dôvodu navrhol odvolaciemu súdu zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti výroku o náhrade trov konania, že je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v lehote 3 dní. Opätovne potom vyčíslil trovy konania v celkovej výške 632,55 eur.

Odvolanie vo veci podal žalobca (navrhovateľ). Nesúhlasí so zamietnutím návrhu. Poukázal na to, že od 01.10.2007 najmenej do 28.02.2008 odporca naďalej užíval pozemky vo vlastníctve navrhovateľa aj keď bez nájomnej zmluvy. Preto navrhovateľ uplatňoval náhradu ušlého nájomného vo výške ceny obvyklej 2.500 Sk, čo je 82,98 za hektár ročne. V tomto období už nájomná zmluva uzavretá s predchádzajúcou vlastníčkou neplatila, bola vypovedaná, ale pozemky odporca fakticky užíval a nikomu za nájom neplatil. Preto u odporcu vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške obvyklého nájomného, čo je povinný vydať. Čo sa týka nároku na náhradu škody spôsobenej vyoraním zasiatého jačmeňa, navrhovateľ uplatňuje svoj nárok na náhradu škody spôsobenej vyoraním zasiatého pozemku, z dôvodu ktorý uviedol upresnený návrh zo 04.05.2011. Na pojednávaní svedok N. X. tvrdil, že pozemky, ktoré v roku 2008 boli vymerané navrhovateľovi užíval on lebo z družstva vybral svoje pozemky, dal ich vymerať na pôvodnom mieste. Potvrdil aj fakt, že odporca na jeseň v roku 2007 mal vedomosti o tom, že on chce svoje pozemky vybrať na pôvodnom mieste. Napriek tomu odporca v roku 2007 odsúhlasil vymeranie náhradného pozemku navrhovateľovi na tom mieste a v januári 2008 bral na vedomie geometrický plán. Odporca odsúhlasil vymeranie pozemkov pre navrhovateľa v 2007 na mieste, ktoré už na jeseň 2007 prisľúbil inej osobe, pôvodnému vlastníčkovi. Ako vymeranie pozemku na pôvodnom mieste spôsobil navrhovateľovi škodu na základe odsúhlasenia odporcu. Navrhovateľ dal pozemky vymerať na mieste určenom odporcom za vyhotovenie geometrického plánu vtedy splatil úhradu a v marci 2008 pozemky obrobil a zasial s vedomím, že ich môže užívať. Z toho dôvodu spôsobenú škodu vyoraním zasiatého jačmeňa kladie zodpovednosť na odporcu. Z toho istého dôvodu je odporca povinný uhradiť teda náhradu za ušlé nájomné za obdobie od marca 2008 do 09.01.2009, pretože navrhovateľ za vlastné pozemky nájomné nedostal a v dôsledku zavinienia odporcu nemohol užívať vymeraný náhradný pozemok. Preto navrhol zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa tým, že návrhu vyhovie v plnom rozsahu.

Vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa podal odporca. Poukázal na to, že žalobca (navrhovateľ) uvádza, že žalovaný od 01.10.2007 najmenej do 28.02.2008 využíval pozemky vo vlastníctve žalobcu, ktorému za toto obdobie vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške obvyklého nájomného. Takýto záver žalobcu však nemal oporu vo vykonanom dokazovaní. Na základe výpovede dohody o užívaní poľnohospodárskej pôdy za náhradu zo dňa 12.09.2006 podanej pôvodnou vlastníčkou dotknutého pozemku G. Y. zanikol právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným založený touto nájomnou zmluvou uplynutím výpovednej doby 30.09.2007. Táto skutočnosť pritom vyplýva z nedatovaného listu žalovaného adresovaného G. Y., ktorý je založený v súdnom spisom na č.l. 75. V konaní sa nepreukázalo, že by žalovaný užíval dotknuté pozemky aj po 30.09.2007. Pokiaľ uvádza žalobca, že voči žalovanému vznikol nárok na ušlé nájomné za obdobie od marca 2008 do 09.01.2009 ničím toto tvrdenie

nepreukázal, práve naopak, v konaní sa preukázalo, že nájomný vzťah medzi žalobcom a žalovaným zanikol uplynutím výpovednej doby 30.09.2007. Nepreukázalo sa, že by žalovaný po tomto dni pozemok vo vlastníctve žalobcu užíval. Žalobca tvrdí, že trvá na uplatnenom nároku na náhradu škody vo výške 815,04 eur, ktorá žalobcovi vznikla vyoraním zasiatého jačmeňa. Čo sa týka nároku na náhradu škody, a to vyoraním svedkom N. X., pritom vyplýva z výpovede tohto svedka, že zasiaty jačmeň vyoral práve on a v čase, keď pristúpil k preosiatiu dokonca vedel, že jačmeň patril žalobcovi. Je teda zjavné, že žalovaný nie je pasívne legitimovaným v tejto časti žaloby a nemá žiadnu zodpovednosť. Preto navrhol vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. v napadnutej časti potvrdiť a v časti o náhrade trov konania zmeniť v zmysle svojho odvolania. Opätovne vyčíslil trovy konania tak, ako vo svojom odvolaní.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že prvostupňový súd svojim postupom odňal účastníkom možnosť konať pred súdom, pretože jeho rozsudok je bez právneho odôvodnenia nepreskúmateľný.

Výsledkami vykonaného dokazovania súd dospel k tomu záveru, že návrh navrhovateľa je iba čiastočne dôvodný. Je pravdou, že navrhovateľ počnúc od 04.01.2007 sa stal vlastníkom sporných nehnuteľností, a preto na čas od 04.01.2007 do 30.09.2007, kedy uplynula výpovedná lehota podaní predchádzajúcou vlastníčkou má právo na zaplatenie alikvotnej časti nájomného vo výške 86,45 eur (2.640,50 Sk) spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,5 % od 01.11.2007 až do zaplatenia. Vo zvyšku súd návrh považoval za nedôvodný, a preto vo zvyšku návrh zamietol. Súd dospel k tomu záveru, že navrhovateľovi nepatrí od odporcu náhrada škody za ušlé nájomné za obdobie od 01.10.2007 do 09.01.2009, a to síce z dôvodu, že uplynutím výpovednej lehoty 30.09.2007 navrhovateľ s odporcom už nie je v právnom vzťahu. Od tohto momentu navrhovateľ kedykoľvek sa mohol ujať držby svojich nehnuteľností. V tejto časti teda súd návrh považoval za dôvodný a čiastočne mu vyhovel. Vo zvyšku tak, ako je vyššie uvedené návrh bol zamietnutý. O náhrade trov konania súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 2 O.s.p.

V zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku a v spojení s ust. § 167 ods. 2 O.s.p. i uznesenia, (použitých s odkazom na § 251 ods. 4 O.s.p.), súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z ust. § 157 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia má obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti samotného výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a jeho odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia, t.j. musí byť preskúmateľné.

Spravodlivým prejednaním veci je súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Podľa nálezu Ústavného súdu I.ÚS 26/94 obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva na súdnu ochranu alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba potom rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je potom aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Vyjadruje to aj znenie vyššie citovaného ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia prvostupňového súdu s vyššie uvedenými kritériami, je zrejmé, že prvostupňový súd sa nimi dôsledne neriadil.

Prvostupňový súd vo svojom odôvodnení rozhodnutia pri zamietnutí návrhu v časti zaplataenia žalovanej sumy od 01.10.2007 do 09.01.2009 odôvodnil, že nepatrí navrhovateľovi od odporcu náhrada škody za ušlé nájomné, že uplynutím výpovednej lehoty 30.09.2007 navrhovateľ s odporcom už nie je v právnom vzťahu, avšak toto jeho odôvodnenie nie je zrozumiteľné, je nepreskúmateľné, pretože súd prvého stupňa vôbec vzhľadom na ust. § 157 ods. 2 O.s.p. neuviedol ako právne posúdil daný právny vzťah medzi účastníkmi, pretože z jeho rozhodnutia vôbec nevyplýva aplikácia, ktorého ustanovenia, a ktorého predpisu je použitá vo vzťahu k už uplatnenej žalovanej sume navrhovateľom, a ktorá časť bola zamietnutá a z akého dôvodu. Už vo zvyšku zamietnutia návrhu zdôvodňoval súd prvého stupňa, že nepatrí od odporcu navrhovateľovi náhrada škody za ušlé nájomné. Z tohto je nepreskúmateľné, či zamietal nárok o náhradu škody alebo či zamietal nárok na zaplataenie nájomného, čo sú dva rôzne tituly posudzovania právneho vzťahu. Navyše žalobca sa domáhal vyplatenia ako vyplýva aj z jeho všetkých podaní, ako aj z odvolania, vydania neoprávneného majetkového prospechu, pretože užíval podľa jeho tvrdenia žalovaný naďalej nehnuteľnosť i keď neboli v právnom vzťahu so žalobcom alebo predchodkyňou a uplatňoval si výšku tohto bezdôvodného obohatenia vo výške obvyklého nájomného. Tento vzťah vôbec nevyhodnocoval súd prvého stupňa ako vydanie bezdôvodného obohatenia. Čo sa týka náhrady trov konania prvostupňový súd naopak v zdôvodnení rozhodnutia v tejto časti poukázal len na ust. § 142 ods. 2 O.s.p. a rozhodoval, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, avšak v práve z citovaného ust. § 142 ods. 2 O.s.p. je zřejmý pomer úspechu, čo v danom prípade pri uplatňovanom nároku žalobcu je priznaná časť vo výške 86,45 eur v pomere k neúspechu značná a prvostupňový súd sa vôbec s týmto odôvodnením nevyporiadal. Pokiaľ sa jedná o zamietnutie návrhu v časti náhrady škody vo výške 815,04 eur súd bol toho názoru, že nie je odporca pasívne legitimovaný, pretože vykonaným dokazovaním sa zistilo vylúčením svedka N. X., že predmetný jačmeň, ktorého navrhovateľ odvádza svoj nárok, dal vyorať práve N. X., a nie navrhovateľ. Prvostupňový súd zase opomenul v tejto časti zamietajúceho nároku právne zdôvodnenie. Z jeho rozhodnutia nevyplýva, akým spôsobom posudzoval tento nárok, nemá odcitované ustanovenie právneho predpisu vzhľadom na jeho aplikáciu. Ak sa jedná o náhradu škody, je potrebné, aby rozobral všetky potrebné kritériá pre ustálenie zodpovednosti a tak posúdil vznik škody, zavinenie, následok, zodpovednostný vzťah toho ktorého subjektu a takýmto spôsobom zdôvodniť aj zamietnutie tejto časti návrhu. Keďže toto odôvodnenie absentuje v rozhodnutí súdu prvého stupňa, je rovnako nepreskúmateľné a týmto sa odňala účastníkom možnosť konať pred súdom.

S poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., keďže sa ním účastníkom odňala možnosť konať pred súdom, zrušil, a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude v ďalšom konaní po vyhodnotení dôkazov v zmysle ust. § 132 O.s.p. jednotlivo i v ich súhrne náležite odôvodniť svoje rozhodnutie v zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p., aby bolo preskúmateľné. Predovšetkým je potrebné, aby prvostupňový súd náležite právne odôvodnil svoje rozhodnutie, na základe akých ustanovení, ktorého právneho predpisu vychádzal pri zamietnutí návrhu v častiach.

Pokiaľ sa jedná o uplatnený nárok titulom bezdôvodného obohatenia, musí sa zaoberať predpokladmi nároku v zmysle citovaného ustanovenia o vydaní bezdôvodného obohatenia a takisto to musí aj urobiť pri náhrade škody v časti, ktorou si uplatňuje žalobca vyoraním zasiatkej plodiny, zasiatého jačmeňa. Je potrebné zaoberať sa všetkými predpokladmi pre uplatnenie nároku na náhradu škody.

Až potom môže byť jeho rozhodnutie preskúmateľné vzhľadom na obsah a právne zdôvodnenie aplikáciou daného právneho predpisu, daného ustanovenia z tohto predpisu. Takisto to musí zdôvodniť aj vo vzťahu k nárokom na náhradu trov konania a nielen odcitovať uvedené ustanovenie, ale rozhodnúť vzhľadom na pomer úspechu účastníkov v konaní, ktorú musí posúdiť a vyhodnotiť, či pomer úspechu žalobcu je väčší, než pomer neúspechu žalovaného alebo naopak a v zmysle toho správne aplikovať dané ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku.

V zmysle ust. § 224 ods. 3 O.s.p. zároveň rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

Senát odvolacieho súdu rozhodol počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.